

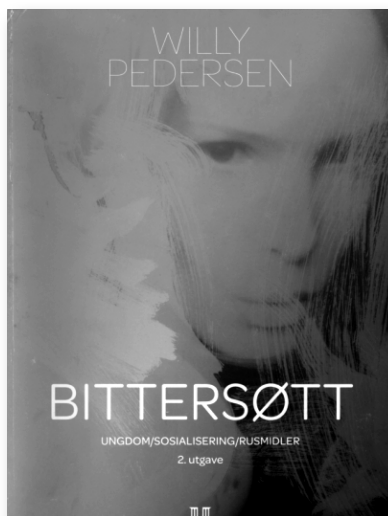
Når det er sagt, kan der være grund til at nævne, at bogen har tendens til at sætte lighedstegn mellem socialrådgivere og socialarbejdere, og at nogle af budskaberne derfor bliver snævrere end nødvendigt. I indledning mv. understreges det, at bogen har budskaber til mange, og det har den faktisk, men når der tales profession, så fremstår det alene som en bog for nuværende og kommende socialrådgivere. Det er en skam.

Undervejs i læsningen får man imidlertid megen udmærket interkulturel information: Om synet på den enkelte i forhold til gruppen, om integration i forhold til diversitet, om behovet for en anerkendende tilgang også til mennesker hvis værdier og normer man ikke deler, om forskellige sygdoms- og sundhedsopfattelser, om kulturelle blandingsformer og om forskellige syn på så forskellige ting som rettigheder, religion og myndigheder. Her og der kan man være lidt uenig, men jeg synes, det er sjældent forfatterne går galt i byen.

Et enkelt eksempel på en fejlagtig flothed skal dog nævnes. Forfatterne citerer side 188 en figur fra en 2003-amerikansk udgivelse om kulturel diversitet og forskelle i kommunikationsstil (D. W. Sue og D. Sue). I den figur får man minsandten påstået, at "asiater og hispanics" normalt i deres kommunikation "taler dæmpet", undgår øjenkontakt og giver rum for "en vis stilhed efter modpartens tale". Lad os springe hispanics over (undskyld). Tilbage står omkring 3,5 milliarder asiater eller mere end halvdelen af jordens befolkning. Skulle de i alle kulturer og geografiske områder tale dæmpet???? Prøv at sætte en inder og en japaner og en pakistaner og en koreaner og måske et par kinesere sammen, og spørg dem så, hvad de mener om hinandens måde at kommunikere på. Jeg tror, forskellene er mindst lige så store som mellem islændinge og grækere og danskere og sicilianere.

Rusens slagside

Af Sébastien Tutenges

Willy Pedersen: *"BITTERSØTT. Ungdom, socialisering, rusmidler"*. Oslo: Universitetsforlaget. 2006, 2. udgave.

Rusmidler – Grundbog om unges brug af rusmidler og alt hvad det indebærer af kriminalitet, marginalisering, afhængighed, sindssygdом, risikoadfærd, trafikuheld, overdoser, død ... og morskab.

Tilbage i 1998 udgav den norske filosof Willy Pedersen en grundbog om unges brug af rusmidler. Bogen solgte godt og med god grund. Den var både klog og vel-skrevet og med referencer til mange af rusmiddelforskningens klassikere. Ikke mindst Pedersens egen forskning i norsk ungdom blev grundigt introduceret. Siden har Pedersen fundet det nødvendigt at genudgive bogen i en gennemrevideret udgave, for som han skriver i forordet "virkeligheden endrer seg jo". Nye stoffer er

kommet til. De unge brugere har ændret adfærd.

Hvordan står det til med de unges brug af tobak? Her er det i mange vestlige lande gået den rigtige vej. Det er blevet mindre hipt at ryge. Et holdningsskifte man kan se ved at surfe lidt på nettet. Her støder man hurtigt på opfordringer til at boykotte tobaksindustrien. Virksomhedsnavne som Philip Morris (Marlboro) og RJR-Nabisco (Camel) oser af kynisme, fordæktthed og død, mens anti-rygning har fået en snert af rebelskhed over sig. Mange steder er det ikke længere de smarte og ressourcestærke, der ryger, men snarere de lavtuddannede og svage. Der pulser for eksempel på livet løs i det psykiatriske system. Tobakken er gået fra center mod periferi. Samtidig er det samlede forbrug faldet og godt for det. Rygning er nemlig ifølge Pedersen årsag nummer et til sygdom og død i den vestlige verden. Tobaksindustrien har selvfølgelig set det komme. Den satser nu hårdt på at udbrede rygningen i den tredje verden.

Alkohol er på ingen vis gået af mode. De afholdende bliver fortsat betragtet med stor skepsis. De må jo enten være meget religiøse, eksmisbrugere eller enormt kedelige! Den holdning er måske medvirkende til at mange forældre oplærer deres teenagere i at drikke. Der bliver hældt på de små til familiefester og halballer, til byfester og nytårsaftener. Logikken er, at teenagerne herved lærer at styre deres brandert i trygge omgivelser. Men rigtig meget tyder på, at den logik er uhensigtsmæssig. Pedersen understreger, at tidlig alkoholdebut efter alt at dømmes øger risikoen for senere problemer med alkohol. Han priser derfor det forebyggende budskab: "vent hellere et par år med at drikke".

Hash har i løbet af de sidste 40 år vundet enorm popularitet i den vestlige verden. Blandt unge er der en udbredt accept og brug af stoffet. Der bliver ikke set

skævt til hashbrugere, og selv et jævnlige storforbrug går upåagtet hen i mange venskabskredse. De unge har det således med hash, som forældregenerationen har det med alkohol og nervemedicin: der tages let på sagerne. Pedersen advarer mod denne afslappede holdning. Han skriver, at brug af hash i små mængder er relativt ufarligt for robuste og velfungerende personer, der har passeret teenageårene. Men hash kan være farligt for yngre personer og folk med latent sårbarhed overfor sindslidelser. Pedersens bud er derfor, at hash er et farligt rusmiddel.

En ny type brugere så nattens stroboskoplys tilbage i 1990'erne. Velbjærgede og velfungerende unge vendte ryggen til alkoholen for i stedet at give sig hen til feststoffer såsom ecstasy. Alkoholindustrien var i alarmberedskab. Uha, at tænke sig en hel generation af moderate drikkere! Men feststofferne vandt aldrig den udbredelse, som mange frygtede. Det er fortsat tobak og alkohol, der påfører ungdommen de fleste skader.

Pedersen har i sin bog sat sig for at belyse både rusens sorger og glæder – derfor titlen "Bittersøtt". Men glæderne er til at overse, hvilket er ganske typisk: stik modsat brugerne har forskere det med at betragte rusen med bekymrede miner. Fokus er på ulemper frem for fordele. Efter endt læsning af denne ellers så glimrende bog sidder man derfor tilbage med en række store spørgsmål: Hvad får de unge ud af at fylde sig med alkohol? Hvad er det sjove ved at være skæv af hash og høj af kokain? Hvorfor tilsidesætte hensynet til loven, helbredet og pengepungen for disse stunder af rus? Det er afgørende at blive klogere på sådanne spørgsmål, hvis man for alvor vil forstå de unge og påvirke deres vaner.

Sébastien Tutenges arbejder på Center for Rusmiddelforskning.